

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Nyolc igazgató

erseng eddig a temesvári színház életéért. Nyolcan vannak, annyian, mennyi elegendő volna arra, hogy egész Románia összes magyar színkeüleiteit igazgassák. Megindult a tülekedés és az ember azt hihetné, hogy Romániában magyar színigazgatóknak emmi nemcsak kulturális hivatás, hanem elsősorban nagyszerű üzleti állalkozás. Hogy az utóbbi eset nem illen fenn, bizonyítják azok a válságok, melyek csaknem az összes romániai magyar színházakat alapjaikban ázkódtatták meg. Tehát mégis mi lehet az oka annak, hogy annyian kérik koncessziót és annyian akarnak magyar színigazgatók lenni?

Ha végignézzük azt a névsort, akik kultuszminisztertől játszhatási engedélyt kértek, akkor részben erre is megkapjuk a feleletet. Tizenkilencen vannak azok, akik a tizenkilenc között bizony sok olyan névvel találkozunk, melyet vagy egyáltalában nem hallottunk még, vagy ilyen vonatkozásban uttal először. Először és teljesen áratlanul. Olyanok is akadnak, akiket talán olyan laza szálak sem kötnek színi kulturához, hogy szorgalmasan utogatták volna a színházat. Ezek azok, akik a sok konjunktura után egy új konjunktura hajnalhasadását látták a színházi koncesszió elnyerésében. Új kereseti lehetőséget, zsarosi eszközt, lelépési díj koncát, vagy tét hatalmak bérenceiként a magyar színészet diszkreditálásától sem adtak vissza. Tizenkilencen vannak így olybá tűnhetik, hogy a városok vezetőinek nagyon könnyű a dolguk, amikor választásra kerül a sor. Munkáukat legfeljebb az nehezíti meg, hogy sok érdemes közül kire essék a választás. Pedig nem így van. Mert soha nem vannak a hivalkodók, de kevesen valóban hivatottak. Kolozsvár, Brassó, Nagyvárad és Arad példát mutattak. Temesvárnak ezeken a példákön elindulva, nem lesz nehéz megajteni a választást és eldönteni, hogy kinek jusson a magyar színház. Nemesak anyagi garanciák ellenek, nemesak nagyhangú ígéretek, hanem a nyolc reflektáns közül az, vagy azok kapják meg a koncessziót, akik erkölcsi reputációjukkal biztosítani tudják azt, hogy a temesvári színészet ügye nem kerül átyuba.

Temesvár város vezetősége, mely a színház kérdésében hivatva van dönteni, ismeri a város kiváló színházi kultúráját és tudja kötelességét, hogy a jövőt méltóvá alapozza a múltéhoz. Adja a város a színházat olyan igazgatóknak, akik erre garanciát nyújtanak.

A magyar belügyminiszter Erdélyben sulyoson megbetegedett és meg kellett operálni

Rakovszky a műtét után cigarettát kért

Marosvásárhely, augusztus 8.

Rakovszky Iván magyar belügyminisztert tegnap éjjel az egyik marosvásárhelyi szanatóriumban sulyos természetű vakbélgyulladás miatt sürgősen meg kellett operálni. A magyar belügyminiszter két nap előtt lépett át a román határon. Előzetesen a magyarországi Biharmegyében levő Geszten tartózkodott a gróf Tisza-családnál, ahonnan autón jött át Romániába és a Marosvásárhely melletti levő

Maroscsapó községbe

utazott. Ott lakik ugyanis Sándor Kálmán földbirtokos, aki Rakovszky rokona. Az autón a magyar belügyminiszter kíséretében volt a felesége és feleségének első házasságából származó három gyermeke. Amikor Rakovszky és családja Maroscsapóra megérkezett, a belügyminiszter már rosszul érezte magát, másnap reggel magas lázzal ébredt, hányinger fogta el és bélgörcsök jelentkeztek. Marosvásárhelyről azonnal kihivatták Czako József dr. Sebészorvost, aki

vakbélgyulladást

állapított meg és kijelentette, hogy a beteget azonnal meg kell operálni. Erre Kolozsvárról azonnal elhivatották Steiner Pál dr. sebészorvost, a beteg magyar belügyminisztert pedig közben Marosvásárhelyre az Erzsébet Mária szanatóriumba szállították be, ahol tegnap éjjel egy óraker végrehajtották a műtétet. Rakovszkyt nem altatták el, hanem helyi érzéktelenítéssel fogták hozzá a műtéthez. A tanár, amikor kinyitotta a hasfalat, megállapította, hogy a vakbélgyulladás már előrehaladott stádiumban volt, mert úszkösödni és

genyesedni kezdett.

A vakbélgyulladás eltávolítása után a beteg hasfalát nem lehetett teljesen összevarrni. Rakovszky a legnagyobb lelki nyugalommal szenvedte el a nehéz műtétet, mindvégig eszméleténél maradt és amikor az operációnak véget volt, csak arra kért engedélyt, hogy egy cigarettát elszívasson. Az operációról nyomban értesítették a magyar kormányt. A beteg állapota kielégítő.

Döntés a temesvári színházügyében csak szeptember hónapban lesz

Temesvár, augusztus 8.

Dobosán János dr. főpolgármester ma kezdi meg négy hétre tervezett szabadságát, amelynek jelentékeny részét Konstancában és a közelben levő Tekerghiol-Movilában fogja eltölteni, amely hatalmasan fejlődő fürdőtelepnek ígérkezik. A főpolgármester szeptember elején tér vissza Temesvárra. Távollétében Crismariu Oktávián dr. látja el a polgármesterhelyettesi teendőket, aki rendszeres hivataloskodás formájában vezeti majd a város ügyeit. A főpolgármester távolléte alatt lesz aktuális a legfontosabb kérdések egyike, a magyar színigazgató személyének megválasztása. Erre vonatkozólag Dobosán János dr. elutazása előtt munkatársunknak a következőket mondta:

— Ezt a kérdést fentartom magamnak annál is inkább, mert a törvény is így írja elő. A mai napig a miniszteriumtól hivatalosan semmiféle értesítést nem kaptunk az új igazgató személyét illetőleg. Beérkezett a városházára több pályázó kérvénye és mindegyikhez csatolva van a miniszter koncessziója. Visszaérkezésem után magam fogom az összes pályázók kérvényeit tüzetesen áttanulmányozni, az azokban foglalt feltételeket mérlegelni és azt a pályázót kiválasztani, aki a legbiztosabb garanciákat nyújtja minden vonatkozásban. A megfelelő embert megtalálni szeptember elején sem lesz késő. Az időközben felmerülő egyéb fontos városi ügyeket az állandó választmány intézi el a polgármesterhelyettes vezetése mellett.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.40, Párisban 14.80

Temesvári magánforgalom augusztus 8-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 220.5, angol font 1075.5, francia frank 6.67, svájci frank 42.80, belga frank 6.80, lira 7.43, székeli 6.56, dinár 3.92, magyar korona 318, osztrák szilling 31.25, márká 52.90, hollandi forint 89.10.

Terményárak:

Buza 840, árpa 450, rozs 500, zab 450, tengeri 550 métermázsánként ab feladóállomás.

A Magyar Párt

üdvözölte Pacha apostoli kormányzót

Temesvár, augusztus 8.

A Magyar Párt temesvári tagozatának küldöttsége tegnap délben tisztelettel Pacha Agost apostoli kormányzónál. A küldöttségben, melyet Veterany Viktor dr. ügyvezető elnök vezetett, résztvettek Osztie Andor főtitkár, Tóth Sándor, Légrády István, Vuchetich Endre dr., Németh Kálmán és Kubán Endre. A küldöttség üdvözölte az Amerikából hazatért apostoli kormányzót és egyben kérte, hogy a magyarságot kulturális és iskolai törekvéseiben támogassa. Pacha Agost apostoli kormányzó megköszönte az üdvözlést és biztosította a magyarságot arról, hogy minden törekvésükben számíthatnak messze menő támogatására. Hivatkozott arra, hogy lelkiismereti kötelessége magyar hűveinek kívánságait előmozdítani.

Megszűnt a sztrájk

a temesvári könyvkötőiparban

Temesvár, augusztus 8.

A temesvári könyvkötők sztrájkja, amely — miként megirtuk — igen kiélekedett, tegnap véget ért. A munkaadók és a munkások között utolsó kiélekedésnek tervezett tárgyalás eredménytelenségűleg végződött. A munkaadók teljesítették a munkások követeléseit olyformán, hogy a férfimunkásoknak heti kétszázhat, a női munkásoknak pedig heti százöt lei javítást engedélyeztek. A megállapodást ideiglenes szerződésbe foglalták, amely szeptember 30-ig érvényes. Addig igyekezni fognak új kollektív szerződés alapjait megtalálni.

Az orosz paraszt

nem akar bevonulni

Bukarest, augusztus 8.

A legújabb oroszországi hírek rendkívül zavarosak. A szovjetkormány — hír szerint — elrendelte az általános mozgósítást, de a parasztnak vonakodnak a bevonulási parancsnak engedelmeskedni és nem akarják a mezei munkát oltahagyni. A kormány mellett csak a repülőcsapatok tartanak ki, míg a tengerészek Zinovjev mellé állottak. A Fekete tengeri flotta bombázza a déli partokat és a tengerészek partra szállva harcba bocsátkoznak a kormánycsapatokkal. Párisba érkezett moszkvai jelentés szerint a népbiztosok tanácsát felette nyugtalanítja a hadsereg és a tengerészet köréből érkezett jelentés. De m b i s z k y, a Cseka új vezetője, felhatalmazást kapott, hogy az összes gyanús elemeket kiméltellenül tartóztassa le. A varsói szovjetkövettség a leghatározottabban cáfolja az oroszországi forradalmi mozgalomról elterjedt híreket és leszögezi, hogy az egész országban helyreállott a rend.

Ezer veszélyen át menekült

Oroszországból egy vezérkari alezredes családjával és most a temesvári gyufagyár tisztviselője, de reméli, hogy visszatérhet még hazájába

„Feltámad még Oroszország!”

Temesvár, augusztus 8.

Egyik ismerősöm csinos kis öngyújtóval lepott meg. A masinéria az első két napon remekül működött, azután pár napig félóránon keresztül kellett bajlódnom, mérgeledtem, amíg meggyuladt, végre pedig minden fáradozás dacára sem fogott többé lángot. Erre eldöntöttem és elhatároztam, hogy visszatérek a gyufához. A gyufa iránti ragaszkodásom jeléül elhatároztam, hogy megtekintem a helyet, ahol a gyufa készül.

Igy kerültem el a temesvári gyufagyárba. Niculescu igazgató szeretettel engedi meg a gyár megtekintését és beszólítja az egyik tisztviselőjét, akit bemutat:

— Petrovszki Sándor ur, műszaki tisztviselő, majd lesz szíves a gyárat megmutatni.

Elindulok Petrovszki Sándorral a gyárba. Lelkesen magyaráz.

— A gyár még a háború előttről való. Magántársaság tulajdona volt. Mint-hogy azonban Romániában a gyufa monopólium, a gyárat négy év előtt az állam vette át és akkor bíza meg vezetésével Niculescu mérnököt. Az új igazgató nagy ambícióval látott neki a gyár modernizálásának és a régi elavult gépeket sorra újakkal cserélte föl. Az új építkezések és gépberendezések eddig az állam huszonöt millió leit adott ki. Romániában három gyufagyár van: Bukarestben, Kolozsvárott és Temesvárott. Most már ott tartunk, hogy a temesvári első helyre került.

Ahogy magyaráz és ahogy magát román, német és francia nyelven megértetni igyekszik, beszédén valami felismerhetetlen szláv dialektus vonul végig.

— Petrovszki ur orosz, ugye? — kérdelem.

— Orosz vagyok, — válaszol mosolyogva, — Petrovszki Sándor, volt orosz császári vezérkari alezredes, most emigráns és műszaki tisztviselő a temesvári gyufagyárban.

Legyint egyet a kezével és ezzel elintéztnek tekintette a maga részéről az ügyet és tovább magyarázott:

— A temesvári gyufagyár napjában háromszázezer doboz gyufát készít, de ha megerőlteti magát, ennek másfélszeresét is produkálja.

Belépünk az egyik csarnokba. Mindenütt tisztaság, a falak fehérek, a gépek csillogók. A gépek mellett hársfahasábokat látok.

— A gyufagyár megtekintését — mondja Petrovszki alezredes, — itt kell kezdeni. Ezek a gépek vágják a vékony lapokat, melyből a dobozok készülnek és amazok a gépek pedig a pálcikákat készítik, melyekből gyufák lesznek. A dobozlapok összehajlítását és a dobozok ragasztását, címkekkel való ellátását is gépek végzik. Tessék csak nézni.

Én ellenben kíváncsian nézem Petrovszki alezredes orosz arcát és arcának nyugodt vonásait. Magatartásában a civilruha dacára is van valami a katonatisztből.

— Hogyan került Temesvárra? — kérdelem.

— Istenem, amikor Oroszországban a kommunisták megcsinálták a szovjetet és meggyilkolták a cár öfelségét, akik tudtunk, szétszóródtunk a világ minden tájára. Voltam Párisban, Berlinben, Prágában, aztán elkerültem Romániába. Magam se tudom, miért jöttem ide. Talán azért, mert itt elég közel vagyok az orosz földhöz és hamarabb térhetek haza. Mert remélem, hogy ez az idő el fog jönni. El kell jönnie! És mert élni csak kell valamiből és magamat, beteg feleségemet és fiamat eltartanom, állást keresem és szerencsés voltam a temesvári gyufagyárba kerülni.

És itt az orosz emigráns ismét átvedlik gyufagyári tisztviselővé, aki magyaráz.

— Itt ebben a második teremben készülni tulajdonképpen a gyufa. Gépezet futi be a papálcikákat ezrével a mozgó szállagokba. A szállagok a gyújtómaszsa fölé kerülnek, ahol bemártódnak, aztán tovább futnak és még a gépben megszáradnak. Aztán egy másik gépbe kerülnek, amely automatikusan dobozokba rakja azokat. Nézzé csak, milyen nagyszerűen működik ez a gép.

— Sokan vannak Temesvárott orosz emigránsok?

— Alig néhány család. Rajtam kívül él még két tiszt, egy volt gazdag földbirtokos és néhány volt hivatalnok.

Ezek közül többen mint munkások dolgoznak a gyufagyárban.

— Érintkeznek önök a nagy orosz emigránsközpontokkal?

Állandó érintkezésben vagyunk, ez természetes. Hiszen készen kell lennünk arra, hogy adott időben visszamegyünk haza. Oroszországban most rettenetes állapotok vannak. Azt a szép, gyönyörű, gazdag országot teljesen tönkretették. Hogy milyen módon fog megdőlni a mai szovjetrendszer, erről nem lehet most beszélni. Annyi bizonyos, hogy az orosz nép sokáig tűr, de ha aztán fölébred kábultságából, akkor félelmetes lesz és elsőpri elnyomóit.

— Mikor jött el Oroszországból?

— Sajnos, látnom kellett a forradalom garázdálkodásait. A cári család legyilkolása után lemondtam a reményről, hogy a régi rend hamarosan visszaáll. Ha a cár életben maradt volna, akkor a bolsevizmus vége hamarabb következhetett volna el. Az orosz nép mindig ragaszkodott a cárhoz és bizonyos, hogy előbb-utóbb kiszabadította volna. Nagyon kiváló ember volt Miklós cár. Ötször volt alkalmam őt látni és egyszer abban a szerencsében részesültem, hogy beszélhettem is öfelségével. Mondom, mikor a cár már nem élt, beláttam, hogy a szovjet még évekig eltarthat és azért feleségemmel és kisfiammal ezer veszély között kimentem az országból. De majd visszatérek még oda!

Elhallgat. Aztán megint csak eszébe jut, hogy a gyárat kell tulajdonképpen megmutatnia.

— A mi gyufagyárunk nem dolgozik veszedelmes foszforral, mint a hajdani gyufagyarak, amelyekben a munkások csontsorvadást kaptak és fogaik megállkapsaik kihullottak. Az egészségügyi berendezésekre különben is nagy gondot fordít a gyár. Vagy háromszáz munkásunk van. Ezeknek legtöbbször nő, akiknek csak könnyebb munkájuk van, mert hiszen a legfőbb munkát mégis

csak a gépek végzik. De nézzük ezt tovább. A megfilitett dobozokat csak csukja le, aztán megszámlálva a viszi azokat a félelmetesen levő állatokra és ott rakásolja azokat.

Végigjártam a gyárat. Nagyon dekes és talán több figyelemmel néztem volna, ha még jobban nem érdek volna ennek a csinos, művelt és házi házi embernek a sor. Rajongó szeretettel beszél Oroszországról és mikor bucsuzáskor kegyes velem, meggyőződéssel mondja: — Feltámad még Oroszország!

Giro-, clearing- és csekkforgalom

mellett nincs szükség a bankjegyek szaporítására

Temesvár, augusztus

Régi panasz, régi nóta, kevés a pé a nagy forgalmat a mai bankjegy készlettel képtelenség lebonyolítani. Felvetődött a temesvári bankok között az az eszme, hogy maguk között megvalósítsák a bankközi giro- és clearing-forgalmat. Három napig tartott a tárgyalás. Tehát a giro- és clearing-forgalomnak egységes és országos rendezése vált szükségessé. Erről üggyel Temesvár egyik kitűnő közgazdászától kaptuk az alábbi felvilágosítást:

— Ennek a kérdésnek a taglalásán előtérbe kerül a már annyiszor hangzott infláció. Osztom a hivatásos pénzügyi körök ama nézetét, hogy a clearing-forgalom a jelenlegi körülmények között veszélyeztetné a lei értékét, nem lenne az újból kibocsátandó bankjegyekre arany vagy külföldi deva fedezet. Tehát ha nem akarunk bankjegyszaporulatot, akkor technikai megoldást kell találni a bankjegy helyettesítésére. Ez a giro- és clearing-forgalom lenne. Milliókra és milliókra me az az összeg, amelyet az ország bankjai csak biztosítási díj fejében fizetnének azok után a pénzek után, melyeket a clearing-forgalom átvezet.

— Megkönnyítené a hivatalos clearing-forgalom bevezetése a külföldi bankokkal való érintkezést is. Tudtommal Banca Nationala a bukaresti banki szövetséggel, valamint az erdélyi bankokkal már az előzetes tárgyalásokat lefolytatta és az ügy már megvalósulás felé halad. Hogy a bevezetendő clearing-forgalom hivatásos magaslatán álljon, szükséges hogy Banca Nationala kellő technikai és szültséggel álljon rendelkezésre a bankoknak, mert ez az előfeltétele, hogy az új és kiváló rendszer működését siker koronázza. Ugyanez áll a bankközi clearing-forgalomra és póstatarkas ügyére is. Az ország érdeke a csekkforgalom bevezetése és a póstatarkas felállítás.

BUZIÁS Gyógyterem-vendéglő Gyógyterem-kávéház

Izletes és változatos konyha. Bőséges étlap. Ebéd. Vacsorák. Társas lakomák. Legfinomabb italok. Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálás. Nagy fedett terasz. Az összes kávéházi ételek és italok. Reggeli. Uzsonna. Ebédutáni fekete. Külön helyiségek. Este társas összejövetelek. Katonazene.

Schausz Mihály tulajdonos.

Element a vonat

Irtá: Fóthy Ernő

Az egyiket úgy hívták: Margit, a másikat meg így: Ilona.

Kemény Simon valamelyik novellájában azt írta, hogy csak a tulfinomult, dekadens nagyvárosi nőket nevezik lilonáknak vagy Margitoknak, viszont a jó, romlatlan falusi nőknek Agnes a nevük, de ugylátszik, Kemény Simonnak sincs mindig igaza.

Nem is csoda.

Hiszen az írónak a publikum szemében és benső megérzése szerint akkor van igaza, amikor — hazudik. Amikor igazat mond, amikor a legkomplikáltabb belső megrezdüléseket vet papírra halk selyemfinom szavakkal, vagy sisteregnek sorai följött tűző ölelések energiájától és dicső himnuszok hagyják el vonagló száját, amikor a legösszetettebb és igazabb minden leirt mondát, akkor rögtön kész a közönség felebbzethetetlen ítélete: „na, ez már megint hazudott; egyáltalán nem is értem, hogyan lehet ilyen témákról írni manapság”.

Hogy az alábbi történet milyen, azt nem mondhatom meg előre (bolond ember az, aki ma előre kibeszél vala-

mit), de azt hiszem, arra jó lesz, hogy bebizonyítsa: igaza van-e Kemény Simonnak, vagy sem.

... Szóval Margitnak hívták az egyiket és Ilonának a másikat. Margit egy irodában segítette előbbre vinni az ügyeket, szóke bubifeje egészen kedves valami volt és azt mondta a fiúnak aki mint vendég ült a büroban: — Ne tessék olyat mondani, hogy én szejjpítek, mert én nem szejjpítek, csak egy nagyon kicit.

A fiu ezen olyan igazi szívből jövőt nevetett, megsimogatta a szóke bubifejet és azt mondta:

— Igaza van Margitka édes. Maga nem szejjpít, csak egy egész kicit. Ésre szem lehet venni.

A fiu messzi országokból jött haza kissé fáradtan is a sok csuflól meg a kevés széptől, amiben vájkálnia kellett és amit úgy hívnak köznapi polgári nyelven: élet. Pihenni jött és boldogan nyújtózott el a nyári vidéki városban, mint valami könyelmes, régi hencseren. Minden új volt előtte — az idő nemcsak vénit, hanem fiatalit is — a város, a maga rendellen utcaival, a Noe-korabeli induktoros telefon, no meg az élclappa kívánczó közönség gózsavut. Sokat nevetett ezeken,

de az emberek is komikusnak tündek fel, amint e keretek között halálos komolysággal rótták a robotot. És nevetnie kellett a drága nőknön is, akik létova, kacér mosollyal tipegtek a gödrössé vénhedt aszfalton és ülték meg a marosparti korzón este a székeket. Így hát nevetnie kellett azon is, amikor a szóke bubifej egyszer csak ezt susogta feléje:

— Azért csak maradjon itt hatig, aztán majd elmegyünk együtt. Jó?

A másikat, mint mondtam, úgy hívták hogy Ilona, irodaboldogító volt nappal ő is, azonkívül alacsony és fekete. Száján rikoltó ruzs és azt is ki lehetett venni, hogy fekete selyem kombinét visel. Fél hét lehetett, mikor Margit meg a fiu találkoztak vele.

— Látja — mondta Margit a fiúnak — ez az a lány, aki fogadott velem, hogy elhódítja magát tőlem. Én ugyanisz megmondtam neki, hogy maga szokáig lesz moszt itt, és én valószínűleg jóba leszek magával.

Ilona büszkén mosolygott, a fiu pedig — messzi országokból jött haza — kissé meghatódott ezen a bájosan egyszerű kijelentésen és vágyakozáson.

— Istenem gondolta — mennyit haladt azóta a világ, amióta nem voltam

ifthon. Milyen mások a nők! Hogy gyökeret vert az egészséges, modern egyenjogú életfelfogás... ó... ó... ó... a kultúra... a kultúra... mégis csak elviszi az embereket a szent Célhöz. Egyszer meg azt találta mondani parki padon a bubifejes:

— Nézze, egyszer vagyok fiatal Ennyi az enyém. Szenkinek szemmi kö hozzát. Cak neki. Aki épen van.

Erre a fiu egészen beleszédült illatos nyári alkonyatba, magához ölelte a padon a két hölgyet és arra gondolt, hogy ime elérkezett az emberség az Új Kor küszöbére. Épen csak ki kell nyitni az ajtót.

De Ilona nem maradt el szóke bórátéja mögött. Hosszan és szépsécsicsergett a multról, amely nép volt és változatos és sokat beszélt egy nagynevű festőről, aki két hónapot nagyon szerette őt. Csak őt, pedig felesége is volt neki a — külföldi

— Jaj gyerekek — mondta egy kiderítő mulva a fiu —, gyertek, menjünk ki az állomásra, hisz tudjátok, neke még ma este el kell utaznom. Nagyon fontos elintézendő dolgom vannak, ha lekésem a vonatot, baj lesz.

— Ugyan, dehogyan készí le, — veltette közbe Margit, — van még idő

temesvári tejellátás nagy problémája

Temesvár, augusztus 9.

A temesvári városi tejközpont ellen utóbbi időben sok panasz merült fel. Legnagyobb panasz az, hogy amíg temesvári napi tejszükséglete mintegy harmincezer liter tej, addig ebből a tejközpont alig ezeröttszázat tud adni, mit pedig ad, az gyakran gyenge, vanyu és kellemetlen ízű. A város közönsége így arra van utalva, hogy tejszükségletének legnagyobb részét a piacokon szerezzék be kofáktól. Hogy ez mit jelent, sajnos, mindenki saját tapasztalatából tudja. A kofák által bezott tej erősen vizezett, hamisított, iszkos, fertőző betegséget terjesztő. Izzójáru a sok bajhoz az, hogy ezért sok esetben ötven százalékig vizezett tejet adni.

igen magas árat

ell fizetni. A városi tejközpontnak gyan vannak a vidéken tejszűjtő llomásai, ezek azonban téltenségre annak kárhóztatva, mert nem tudnak ellő szakbéli felkészültséggel dolgozni. Sokat hallottunk már arról, hogy deje volna a városi tejközpontot megformálni. Ez érlelte meg a temesvári nezőgazdasági kamará elnökében, Cio an Aurél dr.-ban azt a tervet, hogy nezőgazdák által álló konzorciumot hozon össze, amely konzorcium hajlandó volna a városi

tejközpontot bérbevenni.

Az ajánlat konkrét formában a város vezetősége elé jutott és az állandó választmány — miként azt megirtuk — elvben már hozzá is járult ahhoz, hogy a tejközpontot a konzorciumnak átadja.

A konzorcium ajánlata két kérdést kíván megoldani: először biztosítani a város tejellátását a törvényesen előirt zirtartalmú tej forgalombahozatalával és másodsor megvédeni a mezőgazdák érdekeit. Lehetőséget akar nyújtani a tehéntartó gazdáknak, hogy tejkéjt télen-nyáron állandóan értékesíthessék, amely körülmény viszont arra késztené őket, hogy tehénállományukat szaporítsák. Ennek előnyeit viszont a város közönsége élvezné, mert tejszükséglete mindenkor biztosítva volna és nem mutatkozna többé különösen tél-időben

a rettentő tejhiány.

Az ajánlat tehát ideális abból a szempontból, hogy összeegyezteti a fogyasztó közönség érdekeit a mezőgazdákval és kiküszöbölő azokat a felesleges közvetítőket, akik a város tejellátásának nívóját erősen lesüllyesztik, a mezőgazdaság érdekeire pedig egyenesen károsak.

Azonban nem kell attól félni, hogy a tejközpontnak a konzorcium kezére való adása monopóliumot terem. Bárkinnek jogában áll az iparjog törvényes előírásainak betartásával tejszűjtő, vagy

tejfeldolgozó telepet létesíteni. Természetes, hogy minden ilyen vállalat

a közegészség megvédése

szempontjából köteles pasztörizált tejet forgalomba hozni. Sőt még a kofákat sem kellene a tejbekhozattól teljesen kizárni. Azonban gondot kellene fordítani arra, hogy az általuk behozott tejet annak zsirtartalma tekintetében vizsgálata alá vessék, hogy így a tejhamisítást megakadályozzák.

Az ajánlat szerint a konzorcium átvénné a városi tejközpontnak csődöt mondott üzemét és azt öt-hat millió leies befektetéssel modern gépekkel látná el. Természetes, hogy az üzem vezetéséhez az alapos szaktudáson kívül fürge kereskedelmi érzék is szükséges, amely a tejközpontnál

jelenleg hiányzik.

Hiszen ez a tejközpont mellett, hogy a lakosság tejszükségletét biztosítani

képtelen, állandóan deficitel dolgozik.

A városi gazdasági bizottság felelősége teljes tudatában kell, hogy ezt az ajánlatot mérlegelje. Az ajánlat elfogadásával a várost nagy anyagi teherrel szabadítja meg és biztosítja a lakosság- nak jó tejjel való ellátását. Ez bizony eddig annyira hiányos volt, hogy a városi tejközpont még a gyermekeknek és a betegeknek sem tudott elegendő jó tejet adni.

Európa bánatosszívű ifju vándora aki bejárta az egész kontinenst és mindenütt sikert és tapsot aratott, egy temesvári barban mint zongorista igyekszik telejteni a multat

Temesvár, augusztus 8.

Valahol a messzi Odessza táján csókolt először szemével a kéklő égboltot, hogy Európa vándora legyen és akkor, amikor a fényes csillagok hívogatón szentimentális ábrándokra gyűjtanak, vagy valahol a rejtelmes nyomor haláltáncot lejt az áldozataival, amikor büzlő csapszékék éktelen odújában talán elővillan egy kés és piroslik a vér, ráhajoljon egy fakó zongorára és a szívéből akkordokat sajtoljon ki valamelyik hazugra meszelt mulatóhelyen. Csókra ingerelje a nőt és felcsigázza a férfit, házug mosolyt, nevetést, kacagást, bánatot, örömet, nótát, szomorut és vigat juttasszon, mert élni kell és élni muszáj.

Huszonkét éves. És úgy érzem, nem lehet szó nélkül elhaladni mellette és úgy érzem, hogy ez a fiu, aki most Temesvárott tapsokat arat és bámulatra ragad, aki pillanat alatt kihe-segeti a kétségbeesést a szívedből és elfelejti teled, hogy holnap utimó van, aki uj mámor kódébe hinti az éned, ez a huszonkét éves: riport. Brodsky Miklós. Eleven, friss. Elet és vér, ideg és izgalom minden mozdulata és fájának, ennek az orosz-zsidó típusnak minden szomorú élénksége ott sajog benne. Ott vibrál az arcán és ott lángol a szemében. És talán amikor azt hiszed, hogy kacag a szíve, mert te is kacagsz és veled érez mert jóléred magad, talán éppen akkor valamire a végtelen messzi rónán andalog el, talán keresi a multat, amelyre fű visszagondolni, de amelyiket mégis de jó lenne megfogni, hacsak egy röpke röpkeségre is: mert ott virított a gyerekkor tarka, délibá-bos multja.

Most itt muzsikál esténként egyik temesvári barban. És nagyon szeretik. És ez a szeretet talán vigasz és balszam azokra a kancsukaütésekre, amelyek fiatal testén végigsuhintottak. De már nem akar tudni az ütésekről

és így elfelejti azt is, hogy gyerek volt. Nem is volt. Tizenkét éves kora óta a hontalanság keserves kenyerét vallja betevő falatjának és tizenkét éves kora óta gyengéd anyai kéz nélkül, magára maradvá rója az idegen országok reménnyel kirakott bánator-szágutait. És amikor egy pillanatra elül a zaj a barban és amikor egy pillanatra a keze felsiklik a zongoráról és amikor egy pillanattig úgy érzi, hogy az emberek, a lányok, a kifeszettek, az áldémonok lemondanak a táncról és a pezsgőspoharak habzó gyöngyei kötik le őket, ráhajol a zongorára és magába mélyed.

Igy leptem meg, így fogtam el. És beszéltem vele. Egy pillanatra ember, gyerek volt, aki most nem gondolt arra, hogy mennyi lesz a mai bevétel és talán kereste messzi utak végtelenségében az édesanyját, akitől a mostoha idők végtelenségében régóta elszakadt és talán ott a zongora mellett gondolatlemezében ráhajolt apja vállára: de nehéz az élet.

— Szüleim a híres Borodenka orosz táncsoport vezetői, mondotta. Nem tudom, merre járnak. Talán most Londonban vannak. Tizenkét éves koromban Odesszában voltunk és ott elszakított az élet tőlük. Elvesztettem őket, hogy csak tíz év után találjak rájuk. Az artistaságot láttam, az artistaságra adtam a fejem. A csodagyerek jelző valahogy rámillett, mert már akkor azt produkáltam, ami csak a nagyoknak sajátossága. És vitt és sodort a sors szélvész módjára, hogy Berlinbe vessen és Madridban tegyen próbára. Nyolc európai nyelvet beszélek és muzsikálok. Talán az életem az egyhangúság, a szomorú éjszakák cél nélküli elvesztésének élete lett volna és talán szívem ma még érezné a frissességét és ruganyosságát: de miért legyek különb mint a többi? Miért?! Jött a nő! Magamra hagyatva tizenhét éves szívvel és tizenhét éves vággyal és tizenhét évem-

— Isten vele, — mondta a barna is és csakhamar eltűnt egy sarok mögött.

Elmult féltíz, tíz, féltizenegy, nem jött senki.

— Mindjárt gondoltam, — morgogta félhangon a fiu és arra gondolt, hogy tulajdonképpen most is minden úgy van, mint régen volt, csak ép a külszin más.

— Cak, — utánozta magában a szökét és nevetett. Egész az állomá-sig mosolygott, mert észébe jutott, hogy ott kint a messzi országokban mégis csak más... ó... oit... ott van néha...

Sóhajtott egy nagyot és beszállt a vonatba. Nehány perc múlva indult is. Ott állt a nyitott ablaknál és egyszer csak látta, hogy egy nő fut ki a peronra és néz kétségbeesetten a mind gyorsabban gördülő vonat után. A portás rezignált gesztussal intett neki.

— Elment a vonat — mondta és otthagya.

A fiu élesen figyelt, de rögtön látta, hogy a nő sem Margit sem Ilona.

Valaki más volt, akinek láthatóan nagyon fájt, hogy elment a vonat.

cak hogy nem szóltam otthon a mamának szemmit ész nem tudok kijönni vacora után. Enrám nagyon vigyáznak otthon.

— Igen, igen, — aggódott el a barna is, — én se szóltam semmit otthon és én különben is nagyon messze lakom. Én már nem jövök le vacsora után.

A fiu mintha fejbeütötték volna: — Na de lányok — mondta — hát mi ez? Hisz az előbb... az előbb itt nagy programok voltak arra az esetre, ha itt maradok és most mama, meg messze lakás? ...

— Én nem szóltam semmit.

— Én se.

— Na de Margit, Ilona, hát én most mit csináljak? Én ezt igazán nem értem. Én...

— Hát isztem, elmegy a kávéházba és zenét hallgat.

— Köszönöm, Margitka, nekem már abból elég volt. Na de maga, hát maga is egyedül hagy engem, maga, aki...

— Hát jó, hát megpróbálom és kijövök, de csak egy negyedóra ész csak szétáltni. Isztem vele. Féltízkor várjon itt.

ész indulunk isz. De ha le isz készné, majd csak csinálunk valamit eszle.

— Na ugyan mit, — kérdezte a fiu, mikor utnak indultak az állomás felé.

— Hát valamit. Mondjuk elmegyünk magához. Igaz, Ili?

— Persze — hagyta helyben a sikoltó ruzs. — El lehetünk hárman is, ugy-e? Manapság ki ütözik meg ilyesmin?

A fiu arra gondolt, hogy Artibasev roppant sajnálhatja, hogy ezt a purparlét nem hallgathatja végig és egy félóra múlva az állomás elé ért a társaság.

— Jé, — ijedt meg Ilona, — háromnegyed nyolc mindjárt, a maga vonatja pedig fél után indul.

A fiu a vágányokra nézett és akkor látta, hogy a vonat, az ő vonatja, már egészen fűgér futott ki az állomásról messzi célja felé.

A két nő meglepődve nézett egymásra:

— Elment a vonat — mondták egyszerre mindketten és zavartan topogtak a fiu körül.

— Elment, — nevetett a fiu, — de mi bajom lehet, hisz itt van az este és itt vannak maguk.

— Igen, igen, dadogta a szöke, —

nek minden szomorúságával, ábránd-jával, reményével és a jövőnek egy véghetetlen szíve markoló sejtésével.

Elkomorul egy pillanatra. Tekintete a billentyűkre siklik, a mulatók arcára. Nincs baj, egy pillanatra elfelejtik ezt a Brodskyt...

— Ekkor Párisban már beérkezett fiu voltam. A lapok irtak rólam és az új táncórület és nótaszony bele-sodort az ismertek közé! Barhumorista lettem. Barhumorista? Akkor is örömkönnyet fakasztani, amikor sirni szeretnék és akkor másoknak a vigasság lángját meggyújtani, amikor két kezembe szeretném temetni az arcom és zokogni a multam fölött és könnyezni a jelenért. Ja az élet...

— Jött a nő! Egyszer mindenkinél jön a nő, az igazi, akiért boldondulsz és ölsz és gyilkolni vagy képes. És ez a nő jött. Egy harmincas. Ki volt? Mellékes. Nő volt. Párisi. Hogy a családja duskált a földi jóban, hogy a férje elvált tőle, hogy botrány volt? Mindegy. Nem mindegy: siker volt. Az első, az igazi, a nagy, a hatalmas, ami egy ilyen fiatal fiut érhet. Akkor is ott ültem a zongoránál és talán jobban néztem a szemébe, amit virággal revansált. És naponta jöttek a virágok. Illatos, kinyitott rózsák, mint ez a harminc éves asszony. És összeborultunk. A nótám csak számára fakadt, a szívem csak érte dobogott. És akkor még nem tudtam, hogy mi azért vagyunk, mi fiatalok, hogy egyszer, amikor a nő már elveszti a szentimentalizmus és az érzékiség talaját a lába alól: dobjon. Jött egy másik kollégám a barba, egy parkettáncos és lassan hervadni kezdtek a rózsák és szívemben kivirított a bánat virága. És most itt vagyok, huszonkét évvel és élek... Minden nótám neki fakad, a szívem neki sir...

Gyenge taps. Brodskyt reklamálják. Egy simítás a hajon, egy oldalt nézés: Brodsky ismét a régi, Brodsky ismét a zongora mellett van és Brodsky ismét hangolja az idegeket. Ki törődik most azzal, hogy mázsás fájdalom nehezedik a szívére? Talán ő sem hallja a tapsokat, talán ő sem hallja a megjegyzéseket: nagyszerű, pompás. Most és mindig és talán örökkön-örökké ez a soknyelvű, drága, bánatos szemű fiu valahol egy párisi utca halványlila fényű budoárjában tudja magát. Ott sebezte meg az élet. És ezt a sebet viszi nehéz teherként magával tovább Bécs, Berlin, London... Páris? Nem. De talán mégis...

Verisslime.

Az országban elismert legszebb saját gyártmányu

Blondel-keretek kizárólag

RECORD képkeret-gyárban

József-tér 1 sz. kaphatók. Tulajdonos: Horváth Lajos

Régmúlt idők fakuló emlékeiből

Barabás Béla szenátor elmeséli egykori találkozásait Ferenc József királlyal az udvari ebédeken — Miért nem volt ekszporképes a bácskai bor

A magyarság ősz vezére Temesvárott

Temesvár, augusztus 8.

Barabás Béla, a magyarság aradi szenátora, Temesvárott tartózkodott. Az évekre nézve agg, de szívében és gondolkodásában még mindig ifjú magyar bajnok feleségével ennek jugoszláviai birtokára, Nemesmiliticsre utazott és átmenetileg egy napot töltött Temesvárott. Ez alkalommal meglátogatta Pacha Agost apostoli kormányzót és Mart Sándor dr. táblai főelnököt.

A Metropol-szálló kerthelyiségében vacsorázó Barabás Bélát felkereste egy kisebb magyar társaság. Igen kedves, derűs volt ez az est.

A bálványdöntő Barabás

sok szép érdekes dolgot csevegett el.

— Bukarestben — kezdte — mi magyarok már meghonosodtunk. Az Otetelesanu-vendéglőben étkezünk és bizony sok magyar szó hallatszik ott. Időnk másik része a parlament és a különböző tanácskozás között oszlik meg. No, de hagyjuk most a politikát. Ugyis parlamenti szünet van.

Azután elbeszéli, hogy ősszel vendiák találkozóra megy a kolozsvári unitárius gimnáziumba, ahol 1875-ben érettségizett. Katolikus ember léte évek óta töltött ott és most őt kérték fel, hogy a vendiákokhoz szóló meghívót megszerkessze és a találkozón a vendiákok nevében az Alma Materet köszöntse. Majd áttér a régi időkre. Beszél arról, amikor mint a delegáció elnöke Bécsben járt és többször résztvett udvari ebédeken. Ferenc József ilyenkor maga mellé ültette és

magyarul beszélt vele.

Egyszer megkérdezte:

— Mondja, Barabás, maga nem tud németül?

— Nem felség, — felelte, — engem még az apám arra tanított, hogy „mégis huncut a német“.

— Nono, — szólt az uralkodó és mosolygott.

Egy alkalommal azt kérdezte tőle Ferenc József, hogy merre járt előző napon.

— A kapucinusok sirboltjában voltam a feleségemmel — számolt be Barabás. Egy barát vezetett minket és mikor a feleségem tulsoká időzött Erzsébet királyné koporsója mellett, úgy véltem, hogy a barát türelmetlenkedik, ezért odaszóltam a feleségemnek: „Gyere kérlek, mert dühös a német“. A barát erre megállott és a legtisztább magyarsággal mondta: „Se nem dühös, se nem német!“ Ferenc József

jóizüt kacagott

ezen és felvilágosított, hogy a bécsi kapucinusok majdnem mind magyarok.

Az egyik udvari ebéden a különféle borokról esett szó és mikor Ferenc József megtudta, hogy Barabásnak a Bácskában szőlője van, megkérdezte:

— Aztán mondja, ekszporképes a bácskai bor?

— Ezt még nem lehetett kipróbálni, felség.

— Hogy-hogy?

— Mert a bácskai szőlősgazdák karácsonyig mind megisszák a saját borukat és így az nem kerülhet ekszporkra.

Ferenc József olyan jóizüt és olyan hangosat kacagott, hogy az ebéd végén Nepalek főszertartásmester megkérdezte Barabást, hogy

micsoda vicceket beszélt a királynak, hogy úgy

tudta mulattatni.

A borokkal kapcsolatosan Barabás egy másik bájos anekdotát is mesélt. Ebédre volt hivatalos Aehrenthal akkori külügyminiszterhez. A külügyminiszter felesége magyar nő volt, Széchényi-lány. Az ebéd végé felé így szólt a grófnő Barabáshoz:

— Magyar asszony létemre magyar borral is kínálom magyar vendégemet.

És hoztak tokajit, amelyet gyüszünyi pohárkákából ittak és a grófnő kérdezte Barabást, hogy mint izlik?

— A boron érzem, hogy öreg, — válaszolt Barabás, — azonban a poharak még igen fiatalok, mert nem volt idejük nagyobbra nőni.

Ezt az esetet Aehrenthal elmonta Ferenc Józsefnek, aki jót nevetett rajta és megjegyezte, hogy Barabásnak igaza van, mert

A lugosi magyarság állást foglalt a színház kérdésében és Szendrey Mihály mellett döntött

Lugos, augusztus 8.

A lugosi magyarság vezetői foglalkoztak a magyar színház kérdésével és Jakabffy Elemér dr., a Magyar Párt elnöke és Szombati-Szabó István, a református pöta-pap kezdeményezésére elhatározták, hogy azt kívánják, hogy Lugos város színházának bérletét Szendrey Mihály aradi színházigazgató kapja meg. Kijelentették, hogy azok a színházigazgatók, akik az utóbbi években Lugoson megfordultak, sem művészi, sem erkölcsi, sem anyagi nivó tekintetében nem feleltek meg és azért nem kívánatos, hogy bármelyikük is koncessziót kapjon Lugosra. Szendrey Mihályt erre harminc esztendő igazgatói multja predestinálja. Társulatának előadásai mindenkor művésziek voltak és egyetlen egy-

őreg borhoz öreg pohár

illik.

Egy kedves históriát a másik után beszélt el Barabás Béla. Közben huzta a cigány a szebbnél szebb magyar nótát. Mikor ezt muzsikálta: „Vékony deszkakerítés“, Barabás megjegyezte:

— Ezt a nótát játszották egyszer egy budapesti művészvacsorán, amikor Blaha Lujzával megismerkedtem.

Hirtelen benyul mellénye zsebébe és kivieszi az óráját.

— Tyü, hiszen már kettőre jár! Mi pedig reggel hétkor utazunk!

Aztán bucsuzik. Mindenkihez van még

egy vidám szava.

Még egy kocintás a teli boros pohárral és aztán karját nyújtja feleségének és Barabásék megindulnak a szálloda emeletére. Most is délceg, sudár, mint hajdan. Pedig hetven esztendőn túl van már.

szem sem került olyan anyagi válságba, hogy a magyar közönség külön támogatását kellett volna kérnie.

Lugoson remélik, hogy a temesvári színházat is Szendrey kapja meg és így módjában lesz erős bányászati magyar színtársulatot megszervezni. Ha ennek a társulatnak Aradon, Temesvárott és Lugoson lesz színháza, nem éri veszteség, ha valamely állomásán román társulat játéka miatt szünetelni kell, mert ugyanakkor más városban játszhatik. Temesvárott a német színház miatt magyar társulat egész éven át nem tarthat előadásokat és az év nagy részét kis állomásokon volna kénytelen tölteni, ez pedig egy nagy és minden tekintetben teljes társulatnak nem biztosít megélhetést.

A cellában öngyilkos akart lenni a két Roboz-testvér, de tervüket megakadályozták

Budapest, augusztus 7.

A hirhedt Roboz fivérek, Imre és Béla, akik a magyarországi kommunizmus idején nagy szerepet vittek és akiket a budapesti bíróság szigorú büntetésre ítélte, a fogházban tegnap öngyilkosságot kíséreltek meg. A dolog előzménye az, hogy Robozék az ítéletük ellen a Kuriához felebbezték és beadványukban olyan hangot használtak, hogy a fogház vezető ügyésze abban a bíróság elleni tiszteletlenséget látott. Ezért fegy-

mi büntetésből elrendelte a gyűjtőfogházba való szállításukat. Mikor a két fivér ezt megtudta, öngyilkosságra határozta el magát. Zsebkendőiket szétszakították, abból kötelet fontak és azt az ablak vasrácsához erősítették. Az örök az utolsó pillanatban észrevették szándékukat és az öngyilkosságot megakadályozták. Robozék védője kérelmet terjesztett elő, hogy tudóbajukra való tekintettel, hagyják meg őket továbbra is mostani cellájukban és tekintsenek el a fegyelmi büntetéstől.

Egy felgyújtott kastélyért harminchétezer lei kártalanítást ítéltek meg

Temesvár, augusztus 8.

A temesvári hadikárokat megállapító bizottság, amelynek elnöke Dimitrescu Emil táblabíró volt, most fejezte be működését. Az eredmény igen szomorú. A bizottsághoz nyolcezer kérvény érkezett be, amelyből azonban kétharmad részét elutasították. A hadikárokat

nevetségesen alacsony kulcs szerint állapították meg. Az összes kárt, amelyet a Magyarországtól Romániához csatolt terület a háboru alatt különféle hadseregek átvonulása idején szenvedett, mindössze negyszázhetvenezer leire becsülték, tehát még nem is egy félmillióra.

Hogy egy-egy kárvalott milyen

kártalanítást kap, arról jóformán nem is érdemes beszélni. Igen se olyan hadikárpótlás van, mely fel se fogna venni. Vannak esetei amikor a károsult harmincezer vagy ötvenezer lei kártalanítást kért. Ezeknek három és öt leiek itéltek meg. Az átlagos kártalanítási összegek százhetven leit tesznek ki. A legtöbbet egy földbirtkos kapja, akinek Körösbányán pompásan berendezett kastélyt felgyújtottak, marháját és lovait elhajtották. Ez összesen harminchétezer leit kap. Azokat a kérvényeket, melyeket a szerbek által okozott károk megtérítése iránt adtak be, egyáltalán nem is tárgyalták. A kérvényezők között volt számtalan temesvári is, akik a szerbek által mobil, kocsi, lovat, gépet és egyéb vittek el. Ezek a károsultak egy bani kártérítést sem kaptak.

Nem volt ultimátum a Bulgáriához intézett jegyzék

Belgrád, augusztus 7.

A Vreme című lap írja, hogy Jugoszlávia, Románia és Görögország szófiai követői ma nyújtják át közös jegyzéküket a bolgár kormánynak, amelytől azonnal intézkedéseket követelnek a komitácsi bandák betöréseinek megszüntetésére. A jegyzéknek nincsen ultimátum jellege, de felelőssé teszi a bolgár kormányt a bandák jövőbeli működéséért. Kifejtik a jegyzék, hogy amennyiben a betörések megisméllődnének, a kisántán államai felmentve érzik magukat a jószomszédi viszony kötelezettségei alóráival szemben. Diplomáciai körök szerint Anglia intervenálásának tulajdonítható, hogy a jegyzéknek nem volt ultimátumszerű jellege.

A viszontlátás öröme

elmulatta gazdája hatezer leit

Temesvár, augusztus 8.

Mann Ádám, gyárvárosi Andrassy-ut 12. szám alatti cukrász augusztus 3-án Klein Hermann nevű alkalmazottjának hatezer leit adott át azzal, hogy azt az adóhivatalban fizesse be. Klein a pénzzel elment, többé nem mutatkozott és miként kiderült, az adóhivatalban sem járt. Mann erre feljelentést tett ellene és a rendőrség kiderítette, hogy Klein Hermann Aradra ment. Ott letartóztatták és áthozták Temesvárra. Klein Hermann a rendőrségen elmondta, hogy amikor villamoson az adóhivatalba tartott, találkozott egy rég nem látott barátjával és együtt betértek valami vendéglőbe egy pohár borra. A viszontlátást olyan lelkesen ünnepelték meg, hogy egyszerre csak azt vették észre, hogy este van. Akkorára azonban a hatezer leiből már ezerhétszáz hiányzott. Ebből ugyan kevés gondot csinált magának és mert benne volt, hát folytatta a mulatozást. Mikor aztán harmadnapra a pénz fogytán volt, elutazott Aradra.

Vámtestek és kereskedők

nagyarányu vámcsalást követtek el

Budapest, aug. 7.

Ujabb nagyszabású vámcsalást fedeztek fel Budapesten, amely a hetes számú postahivatalban huzamosabb ideje folyt már. A csalást a vámtestek azzal követték el, hogy a kereskedők által az előjegyzési raktárba behozott árukat úgy tüntették fel, mintha azok visszamentek volna a vámkülföldre. A dolog lényege abban rejlik, hogy az előjegyzési raktárban levő áru félévig vámhitelkedve élve és a kereskedőknek a vámmal csak a félesztendő eltelte után kell elszámolniuk. Ha az áru akkor még az előjegyzési raktárban van, akkor az érte járó vámot le kell fizetni. Ellenben, ha a kereskedő igazolja, hogy az árut közben visszaküldte külföldre, úgy a vámlerovása alól felmentik. Ez a módszer indított több vámtestet arra, hogy a kereskedőkkel összejátszva rengetteg árut úgy tüntettek fel, mintha az a vámkülföldre visszament volna. Egyelőre még nem állapítható meg, hogy mennyi a kincstár kára.

Hírek

Gróza nem erdélyi miniszter és megszűnt az erdélyi érdekek szószólója lenni

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piafa Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámaink:
Szerkesztőség: 2—52
Kiadóhivatal: 2—52
Nyomda: 10
Felölts szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:
Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 5 lei, az ökirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felölts szerkesztő:
Vuchetich Endre dr.

Jugoszláviában lefoglalták mikor a földjét akarta visszaszerezni

Nagyszebecs, augusztus 7.

A Déli Hírlap ismételt foglalkozott a különös kisajátítási ügygel, amelynek kapcsán a jugoszláv kormány Zsombolyának Jugoszláviához való csatolása után hét, immár román állampolgárnak Jugoszlávia területén levő birtokait minden megállapodás ellenére kisajátította. A károsultak között van Epp Mátyás zombolyai földbirtokos is, aki ügyének rendezése végett Veszelinovics Olga, nagyikindai lakos és Sztanojlovič Jęfta jegyző kíséretében Nagyzebecsre tartózkodott. Nagyzebecsre, ahol ez a különös ügy élénk érdeklődést váltott ki, a rendőrség hamarosan tudomást szerzett Epp megérkezéséről, igazoltatták és mivel utlevél nélkül jött át a határon, letartóztatták. A rendőrség Eppet tiltott határátlépésért tíz napi elzárásra és négyszáz dinár pénzbírságra ítélte.

Az eset azért érdemel figyelmet, mert a jugoszláv kormány azon az alapon sajátította ki Epp Mátyás és még több zombolyai lakosnak Jugoszlávia területén fekvő földjét, mert állítólag a román kormány kisajátította Jovanovics Milenkó és Milán szerb alattvalók Romániában fekvő birtokait, akiket ilymódon akartak karpótolni. Nem ez a módja a kártalanításnak, ha a kisajátítás román részről megtörtént, nem lehet egyszerűen milder jog és törvény ellenére földeket elvenni. Epp Mátyás a nagyzebecsiek alispáni hivatalnál akart eljárni az ő és társai ügyében, de az ellenfél ügyvédje, Dosen Voisláv dr. besugárására tartóztatták le és mint kellemetlen idegent a büntetés letöltése után kitoloncolják.

A belvárosi plébános szabadságon. Ferch Mátyás kanonok, belvárosi plébános, holnap négy heti szabadságra Stajerlakra utazik.

Averescu miniszterelnök a pápánál. Bukarestből jelentik: A Cuvantul értesülése szerint a konkordátum aláírása legközelebb megtörténik. Averescu miniszterelnök római tartózkodása alatt tisztelgő látogatást tesz a pápánál.

Bücsu az Erzsébetvárosban. Az Erzsébetvárosi római katolikus templom felszentelési évfordulója alkalmából ma nagy bücsüünnepély van. A templom körül egész nap népünnevény van, este kilenckor pedig a Michels-féle vendéglőben tánemuatás.

Erdélyi irodalmi egyesületek találkozása. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Irodalmi Társaság déi közgyűlését Gyertyószentmiklóson tartja meg egy időben a Magyar Párt közgyűléseivel. Az összes erdélyi magyar irodalmi egyesületeket és társaságokat meghívják a közgyűlésre.

Földrengés Galacban. Galacból jelentik: Tegnap délután Galacban földrengést éreztek, amely a házakban levő butorokat elmozdította helyükről és a város déli részén néhány házban komolyabb séülést is okozott. A földrengés két percig tartott.

Kolozsvár, augusztus 8
Gróza Péter miniszter tegnap Kolozsvárra érkezett és ez alkalomból a hírlapíróknak a következő nyilatkozatot tette:

— Egy szó sem igaz abból, mintha én erdélyi miniszter lennék. Nem voltam és nem is vagyok az, mert az ország miniszterének érzem magamat. Megszüntettem

a regionalizmus érdekeinek harcosa lenni és a jövőben az ország összességének érdekei mindennél fontosabbak nekem.

Az újságíró megkérdezte, hogy Gróza miért változtatta meg eddigi magatartását, mire a miniszter így válaszolt:

— Ismerve engem, ismerik politikai multamat és tudják, hogy mindenkor

A LIBERALISOK MEGEGYEZTEK A NEMZETI PÁRTTAL. Bukarestből jelentik: Politikai körök értesülése szerint a liberálisok Szovátán megállapodásra jutottak a nemzeti párttal és Argetoianu belép a liberális pártba. Az időszaki választásokon azonban a megállapodás ellenére a nemzeti párt még a parasztpárttal halad együtt.

Előléptetés. Ciochina Pom-pil, a Temesvár-józsefvárosi vasuti állomás áruraktárának főnöke első osztályú főnökké lépett elő.

Férfiruhában utazó diákleány. Nagy feltűnést keltett a józsefvárosi pályaudvaron egy fiatalnő, akinek igen nőies kinézése volt. A szolgálatot teljesítő rendőrszű igazolta, mire kiderült, hogy a kíváncsiság központja Van Densen Edda holland diákleány, aki szabályszerű utlevéllel utazik Törökországba, hogy ott a török nők mai helyzetét tanulmányozza. Elmondta, hogy azért utazik férfiruhában, mert ez kényelmesebb és mert ebben a ruhában, melyet nagy szemüveggel is kiegészít, nincsen kitéve toladó férfiak molesztálásának.

Zarándoklat Rómába. Assisi Szent Ferenc halálának hétszáz éves fordulója alkalmából az aradi minoritarend zarándoklatot rendez Assisibe, Rómába és Páduába. A zarándoklat szeptember 27-től október 12-ig tart. Résztvevői tíz másodosztályú utasok számára hatvanöt dollár. Felvilágosításokat az aradi minoritarend főnöksége nyújt.

Új szolgabírósg Temesben. Temesmegye Nagykomlós községe legközelebb önálló szolgabírósgai székhely lesz. A megyei állandó választmány ülésén vetették fel a tervet, amely még további tanulmányozást igényel az egyess szolgabírósgok területének beosztása céljából.

Szerelmi dráma révén újból nősiül. Néhány hét előtt szenzációs szerelmi dráma folyt le a gyárvárosi Eminescu-parkban. Scheer Fülöp, aki férjétől már egy év óta elváltan élt, agyonlőtte szerelmese, egy hivatalnok, aki aztán önmaga ellen fordította a fegyvert és öngyilkos lett. A szabadságát viszszanyert férj, Scheer Fülöp, kereskedelmi alkalmazott ma új házasságot köt. Feleségül veszi Kocsuba Ilit, Kocsuba gyárvárosi mérnök hűgát.

*** Szakácskönyvek egyes füzetek is nagy választékban Fenyő könyvkereskedésben kaphatók.** Belváros, Mühle-ház.

A temesvári nyári országosvásár

f.é. augusztus hó 12. és 13-án fog megtartatni

Erdély érdekeiért szállottam sikra. De a lezajlott választásokon Erdély intellektueljei cserbenhagytak bennünket és ez

változtatta meg hitemet. Az új kormány a legjobb és legszebb auspiciummokkal közeledett az erdélyiekhez. Öt tárcát adott erdélyi minisztereknek, azonban Erdély lakosága a kedvező alkalmat elmulasztotta és a választások alatt a kormány legnagyobb meglepetésére nem támogatta azokat, akik teljes jóindulattal közeledtek feléje. A regionalizmusból teljesen kiábrándultam és ezért mint miniszter és mint politikus a jövőben megszűntem speciális erdélyi érdekek szószólója lenni, hanem csupán az ország érdekeit tartom szem előtt.

Nagy úr a temesvári bérkoesis. A rendőrbírósg Voiesek István bérkoesist, amiért egy fuvart indoklatlanul megtagadott, kétszáz lei pénzbüntetéssel sújtotta.

Nyomdászkongresszus Temesváron. Az Erdélyi, Bánsági és Bukovinai Nyomdatulajdonosok Szövetsége kongresszust tart Temesváron. A kongresszus résztvevői igen tekintélyes számban érkeztek Temesvárra és tegnap este a Tiszti Kaszinóban ismerkedési estét rendeztek. A kongresszus tanácskozásai ma délelőtt fél tizenegy órakor kezdődnek a Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében.

LESETT A PADLÁSROL. Palakics Károly, tizenegy éves diák, tegnap a Zöldpászit-utca 8. sz. alatt levő ház padlásáról véletlen baleset következtében leesett és fején komolyabb természetű sérüléseket szenvedett. A kis fiút a gyermekkorházban ápolják.

Az összeférhetetlen lakó. Markér Vera munkásnő, a Selyemgyár-utca 34. számú háznak réme volt. Mindenki beleköt és napirenden csinál közbötrányt. A többi lakók most feljelentették és mert az ellene emelt panaszok beigazolódtak, a rendőrbírósg az összeférhetetlen természetű asszonyt ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte.

Bombamerénylet egy jegyző ellen. Budapestről jelentik: Dorog községben Morva Izidor jegyző ellen éjjel bombamerényletet követtek el. A bombát az utcáról dobták az egyik szobába és a robbanás a butorokat teljesen elpusztította. Szerencsére abban a szobában senki nem tartózkodott. Budapestről az ügy kiderítésére detektívek utaztak le Dorogra.

Megbüntetett piaci elővásárlók. A rendőrbírósg Sirbu Julianna és Rajcu Anna kofákat tiltott piaci elővásárlásért ötszáz, illetve háromszáz lei pénzbüntetésre ítélte.

Elkészült a gyárvárosi Bega-híd. A belvárosi és gyárvárosi park között a régi fából való Bega-híd helyébe a város új, kényelmes és díszes gyaloghídat épített, amely most készült el. A hidat már át is adták a forgalomnak.

Poruljárt öreg zsebmetsző. Joan Mihály, hetvenkét éves ujlaki napszámos, elhatározta, hogy zsebmetszéssel próbál pénzt szerezni. Bejött a temesvári piacra, ahol a sors Kocsai Ferenc kisodai lakos mellé hozta. Ennek zsebéből kiszedte ezernyolcszáz leit tartalmazó pénztárcáját. Azonban tettét észrevették és az öreg zsebtolvajt átadták a rendőrségnek.

*** Püspökgyógyfürdő (Oradea mellett).** 600 év óta használják bámulatos eredménnyel 42° C kénes rádiumos hőforrásait köszvény, reuma, csúsz, ischias, csonttörés, ficamodások és női betegségek ellen. Uszoda 26° C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanítás, nap- és homokkúra. Augusztus 20-tól szobát előzetes megrendelés nélkül is lehet kapni, szobáknál 20% árengedmény.

BRAZILIA SZAKITOTT A NÉPSZÖVETSÉGGEL. Genéből jelentik: Brazília közölte a Népszövetség titkárságával, hogy a Népszövetségnek a leszereléssel kapcsolatos tárgyalásain többé nem vesz részt. Ez a bejelentés Braziliának a Népszövetséggel való teljes szakítását jelenti.

Tűz egy műhelyben. Lukács Blagoe pékmester Csillag-utca 48. sz. alatti műhelyében tűz ütött ki, melyet az elősiető tűzoltóság hamarosan eloltott. A kár jelentéktelen.

Mexikói tiszték a kormány ellen. Mexikóból jelentik: A hadügyminiszter több mint ezer tisztet elbocsájtott a szolgálatból, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy az egyház és az állam közti harcban a kormány ellen dolgoznak. Az amerikai kormány kijelentette, hogy mindent elkövet a Mexikóban élő amerikai polgárok kárára történő kisajátítások ellen.

*** Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogapolószert a FARMODONT fogkrém és szájjvíz. Kívánatra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a »Farmaco» gyógyáranykereskedés és laboratórium, Timisoara.**

AZ AUDION-CSŐ A RÁDIÓKÉSZÜLÉK LELKE!
VÁSÁROLJA SZAKÜZLETBEN
Electro-Radio
SZT. GYÖRGY TÉR

Rádiókészülékeket díjmentesen verifikáltatunk

A bánsági időszaki lapok tulajdonosai anyagi érdekeik megvédésére szövetségbe tömörültek. A szövetség alakuló közgyűlését tegnap tartották meg, amelyen Lendvai Jenő, a Keleti Lloyd kiadótulajdonosa ismertette az alapszabályokat, amelyeket egyhangulag elfogadtak, majd sor került a szövetség tisztikarának a megalakítására. Elnök: Grofso-rean Kornél dr., titkár: Steiner Béla dr., választmányi tagok: Járosy Deszö, Lendvai Jenő, Butean Miklós dr., Orendi-Homenau Viktor és Kertész Miklós. Az alakuló közgyűlés állást foglalt a drága nyomdaárak ellen, valamint hathatósan küzdeni fog a lapkiadókat károsító hirdetési ügynökök ellen.

BÉRAUTÓK precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14-93, 23-24. Autók eladása és vétele.

Férfiruhába öltözve ölte meg a férjét. Csikágóból jelentik: Egy Stella Lagraugh nevi negyven éves asszony, aki már hosszú idő óta különváltan élt a férjétől, a napokban férfiruhába öltözve ment el férje leánylakására. Behatolt a lakásba és férjét, aki éppen aludt, egyetlen revolverlövéllyel megölte. Utána maga ellen fordította a fegyvert, pontosan a szívébe talált és holtan rogyott férje holtteste mellé. Tettének oka valószínűleg féltékenység.

JUVELIE

ékszerüzletben lehet a legjobban és legolcsóbban bevásárolni előnyös feltételek mellett is. Mindenki meggyőződhet róla

JUVELIE

Timisoara-Belváros, Strada Mercy 3, kapu alatt

A barátom kesereg...

Csak hagyj, kérlek. Ma nem ülök le a helyemre, a sarokba állított székre, nem görbitem meg a hátamat, mint ahogyan szoktam. Ma nem akarok lusta nembánomsággal beszélni, hanem egyenes derékkal, feszülő izmokkal akarom kikráterezni magamból, ami itt belül forr, zug, zakatol s amit eddig gyáva cinizmussal igyekeztem lehozni.

Azt akarom, hogy mi ketten nyíltan beszéljünk egymással. Azt akarom, hogy mi ketten ne szégyeljük egymás előtt a való igazságot kimondani s merjük bevallani, hogy mit akarunk, még akkor is, ha azt néhány szemforgató farizeus gázságnak nevezné.

Az utóbbi időben nagy változáson mentem keresztül és kezd bennem gyökerek verni az a meggyőződés, hogy merni kell a legképelemből dolgokat is s a célhoz vezető ut milyenségét figyelmen kívül kell hagyni. És én merni akarok. Gazdag akarok lenni, nem magáért a gazdagságért, hanem mert tudom, hogy mindenhez kulcs: a pénz. És érzem, hogy gazdag is leszek, mert nem tudok elképzelni olyan galádságot, amit ne volnék képes véghezvinni, csak hogy célt érjek. Ugy hiszem, hogy minél több rosszra vagyok kapható, annál inkább megérdemlem a sikert. Ököllel akarok az emberek arcába vágni, hogy megtudják ki vagyok. Magamat akarom a világ középpontjában megtenni még akkor is, ha egy egész embersereg nyomorúságát idézem ezzel elő. Volt idő, amikor másképp gondolkoztam és nyomorogtam. Most felrugom a tisztességet és ur leszek. Remélem, értes engem. De ha nem, azt sem bánom. Megismertem a való élet titkát: ur leszek. Elvettem magamtól minden olyan fölösleges terhet, melyet az emberek a maguk ügytelenségének takargatására találtak ki. Mindenre képes vagyok, hogy megteremtsem a magam jólétét.

Nincs bűn a világon, mert számunkra nincs is világ; a mi világunk csak néhány évtizedre terjed s ez valóban semmiség. A legneveségebb az, ha valaki úgy készül neki az életnek, mintha örökké tartana. Minden percért kár, amit a nyomor, a nélkülözés elrabol tőlünk. Ki kell élvezni az életet s minél többet magunkhoz ragadni a jóból. Erény, bűn: nagyon zavaros fogalmak. Hátha a bűn erény s az erény bűn! Lehet, hogy mindent fordítva értelmezzünk, bűnt követvén el, amikor erényeskedünk s erényeskedvén, amikor bűnözünk.

Csak nevetni érdemes, mert minden sirás idők múltán neveséggé válik. Gondolj arra, amit tíz évvel ezelőtt megsirattál. Bármily súlyosan érintett annak idején, ma már nem tudod megkönyezni. De a tíz év előtti nevetés ma is hamar visszaröppen az arcodra.

Csak szeretni érdemes. A sirás a fájdalom látható bizonyítéka, de mi mindnyájan színészek is vagyunk s sokszor komédiává aljasítjuk a tragédiánkat csak azért, mert a pozörös-kódás sokkal inkább a szívünkhöz nőlt, mint a szemérem. Nagyon sok ember létezett és fog létezni, aki mikor élete legtragikusabb jelenetét

kell átélnie, előbb kiáltja ki a fájdalmát s csak a színtelenné erőltetett drámai hang hatásaként kezd érezni is. A legtöbb ember, mikor e jelenetre kerül a sor, titokban mélységes meg-

rendüléssel telik el, nem a történet, hanem önmaga iránt, mert csak ekkor tárul elé az emberi önzés, az emberi érzéketlenség a maga meztelen brutálításában.

En mindezt tudom!
Es nevetek.
Gazdag leszek, mondom.
Es nevetek.

Sándor Károly.

Menekülés a magyar koronával Temesváron át

Amikor bűn volt Kossuth-szakállt viselni — Temesvári orvos a hadbírótság előtt — A lovagias osztrákok vigasztalása

A nagy idők élő tanujának visszaemlékezései

Temesvár, augusztus 8.

Jólesik beburkolóznai a múlt melegtestü emlékfátylába. Jól esik eltávolodni a jelentől és beburkolóznai abba, amit a múlt emlékként itt hagyott. Ismét itt ülök a hetvennyolc éves Reiner Géza dr. ügyvéd mellett, aki ma már a patriárhális kor küszöbén felvonultatja előttem a múlt mindmégannyi színes képét.

— Drága fiam... Magamról? Nem, egyelőre nem... Én már csak a múltból élek. A jövő... Édes fiam, a jövő érdekelhet-e már engem? Nézzé, a fejemre rányott hetvennyolc év nehéz taraja, a szívemen rajtafekszik ennek a hét évtizednek, amely már belezárol a nyolcadikba, minden izgalma. A jövő csendes megnyugvás már csak nekem és minden pere, amit még a jövő hordoz számomra, isteni kegy és ajándék.

A múltból élek,

a múltnak élek, hiszen életem csendes egyhangú hullámvízzen zajlott le, különösebb izgalmak kerültek engem és kerestem a lelki megnyugvást és a csendet és ha ért bánat, ha ért csalódás, elmenekültem a múltba és megtartottam magamnak a múltat, mint szent ereklyét...

És két reszkető öreg kéz fakó írásokat kezdett bontogatni. Előkerül egy bécsi egyetemi irat 1839-ből, amikor a jó öreg néhai Reiner József dr. még másodéves orvosnövendék volt, már előttem terül a páduai egyetem diploma, melyet Géza bátyánk apja kapott. És kezembe veszem az orvosi értekezést, amelyért a doktori diploma járt. Megfogom a múlt gyöngyszemeit és fűzre fűzöm őket. És mulnak az évek, az esztendőket rátornyosulnak Reiner József dr. fejére is és jubilál az öreg temesvári orvos. Előkerül egy gyönyörű díszkötésű könyv 1892-ből. Rajta a

temesvári orvosok

aláírásai, akik megkülönböztetett tiszteletük és szeretetük jeléül adták Géza bátyánk apjának. Minden betű, minden pillanat, minden pere emlék.

És olvasom az aláírásokat. Sokan voltak és már sokan megtértek Reiner József bátyánkhoz és talán sajnálnak bennünket, akik ennek a vérrel fertőzött huszadik századnak lettünk szerencsétlen teremtésai... A jubileumi emlékkönyv aláíró közül még Lichtscheindl Géza dr., Singruen Henrik dr., Bechnitz Sándor dr.,

MOZI

Belvárosi mozi: Augusztus 8 (vasárnap)
Gyárvárosi mozi: Augusztus 9 (hétfő) 10 (kedd) és 11 (szerda)
Mehalal mozi: Augusztus 12 (csütörtök)

Először az országban.

Először az országban.

Világhírű gyártmány.

Aranyláz

A legnagyobb, legszenzációsabb kalandor film felejthetetlen tragikomikus jelenetekkel. A genialis CHARLIE CHAPLIN mozikirály műve. Ezen film Berlin legnagyobb mozijában, a Capitolban két hónapon keresztül, megszakítás nélkül lett bemutatva, Amerika legnagyobb városaiban 5 hónapon át emelkedő sikerrel játszódott le. Este felemelt helyárak: 50, 40, 25 és 20 lei.
Monopol: Filmcentrala Timisoara.

Kossuth-szakállt hordott. Egy szép napon édesatyám éppen a borbélynál volt, amikor betoppan az üzletbe az őrnagy is. Odaszól a borbélyhoz:

— Beretválják le azonnal a doktor urnak a Kossuth-szakállát!

— De nem oda Buda — kiáltotta apám —

a szakáll az enyém,

ez a szakáll nem Kossuth, kedves őrnagy ur. Ha annyira gyűlöli Kossuthot, rajta keresse a bosszút, ha van mersze, de persze nem így panzióban és kvietálva.

— Ezzel kiugrott a borbélyműhelyből. Két-három napig nem mutatkozott az utcán. Harmadnap pedig az egész családjával kiköltözött Vingára. Ott élt 1867-ig, a kiegyezésig. Akkor visszajött Temesvárra és ebben a házban, ahol ma lakunk, élte le életét mint Temesvár köztisztviselő orvos és hites törvényeszéki orvos.

A film elszakadt. Egy darab régi jó időt tele bajjal, jajjal, vérrrel és forradalommal vetített elém.

Grósz Dezső.

Pásztortűz a Fröbl-utcában

Temesvár, augusztus 8

A vidám Fröbl-utca, hol nappal paprikahegyek zöldelnek, paradicsomgulák piroslanak, széles kocsiderekak kínálják a szilvát, almát, körtét, az idény minden zamatos gyümölcsét, — korán elpihen. Mélységes csend és sötétség borul ilyenkor a jól berendezett deszkabodéka ébredő hajnalig, mikor ismét áll a vásár s tódul a szomszédos falvak népe friss gyümölcscsel, friss zöldséggel, hogy ellássa Temesvár gyomrát. A múlt éjszaka erre a tájra vetődve ritka szokailan látványban volt részem, igazán méltó a feljegyzésre. Valami nagyon szépet láttam, valami olyat, amit a városi ember csak a költeményekből, vagy a népies regényekből ismer. Pásztortűz lobogott a Fröbl-utcában, akár a hortobágyi pusztá kellős közepén. Három ember ült a jól megrakott tűz körül, a hunyó zsarátnok rőt világa fűrésztötte őket. Az egyik fejét lógatva merengett, a másik kezeit melegengette, a harmadik pipázva dudolgot, akár Vas Gereben parasztjai. Aztán szellő kerekedett s a szokatlanul hideg augusztusi éjszakában magasra csaptak a lángok, pattogott, sziporkázott a tűz, mintha őszi venyige élesztette volna. Hangulatos és feledhetetlen volt e látvány s mindenekelőtt romantikus, mint a délibáb. Reggelig is elnéztem volna e bájos képet, ha nem öllött volna hirtelen eszembe, hogy elég egy rossz helyre tévedt szikra, hogy lángba borítsa a deszkabodékat. Aztán egy hirtelen feltámadó szél s akár az egész utca odaéghet estéről reggelre. Nem, nem, akármilyen szép is e játék, mégis tulvesélyes. Ne gyujtsunk pásztortűzet Temesvár kellős közepén. Ha már választanunk kell a szépség és a próza között, áldozzuk fel inkább a romantikát a közbiztonság kedvéért. August.

Hasmenése

csak akkor gyógyul, ha gyomrát először jól kitisztítja. — Erre a legalkalmasabb és legbiztosabb szer a csodás hatású

KOPROL

hashajtó csokoládé

Csak akkor valódi, ha minden egyes pastillába a „KOPROL” név van benyomva.

Ne fogadjon el mást!

IRODALOM

Ősi földön

Paál András verseskönyve

Temesvár, augusztus 8.

Brassóban vaskos kis kötet jelent meg. Verseket tartalmaz. Ha végigolvassuk ezeket a verseket, önkéntelenül is a mezei virágokra gondolunk. Nem olyan ápolitak, mint a kerti virágok, de sokkal szebbek. Ezek a versek nem olyan kidolgozottak, mint azok, melyek a poetika szabályainak gondos betartásával készülnek, de talán éppen ezért zamatosabbak, eredetibbek. Keresetlen szavakból, keresetlen rimekből álló versek ezek. Valamennyiből azonban az igazi érzés illata árad ki. Valamennyi vers olvastán minket is elfog az az érzélem, amely az író lelkét verse megírásakor áthatotta. Magyar lélek versei ezek, tele fajszeretettel és a szülőföld iránti szeretettel. Olvasni ezeket szívbeli gyönyörűség, az élet salakjától és sok bajától való megtisztulás.

Ki ezeknek a verseknek az írója? Nevével akkor találkoztunk először, amikor a Romániai Magyar Dalosszövetség verses jelégére irt ki pályázatot és a nyertes négy sor jelégés borítékának felbontása után Paál András neve került ki. Ekkor tudtuk meg róla, hogy Paál András székely és foglalkozására nézve lakatosmester. Nehéz munkája mellett időt tud magának szakítani a verselésre is, mert ez nála lelki szükséglet, melynek nem tud ellenállani. Ettől az időtől fogva figyelni kezdték Paál Andrást, igyekeztek közelebb férkőzni hozzá és így tudták meg azok, akik az egyszerű lakatos szellemi értékét becsülni tanulták, hogy sok-sok verse hever fiókjában. Csak huzódozva mutogatta meg azokat, arról pedig hallani sem akart, hogy azokat ki is adja. Hiába volt minden rábeszélés, minden érvelés.

Azonban jól ismerték Paál Andrást azok, akik fajszeretetére apelláltak. Rámutattak arra, hogy a Brassói Székely Társaság, amely kulturánk érdekében dolgozik, anyagi gondokkal van tele és hogyha verseit a társaság javára kiadná, hasznos és áldásos dolgot cselekednék. Ebbé beleegyezett Paál András és így láttak napvilágot versei, melyeknek Ősi földön a gyűjtőcíme. A Brassói Székely Társaság a jövedelem felét egy felállítandó székely tanoncotthonnak, felét pedig a Brassói Ma-

gyar Dalárdának adja. Aki tehát hatvan leírt a könyvet megveszi, vagy a Brassói Lapok kiadóhivatalánál Brassóból megrendeli, nemcsak magyar intézmények javára hoz áldozatot, hanem

egy eredeti östehetség szép verseihez is hozzájut. Remélhető, hogy a könyvnek az erkölcsi sikeren kívül éppen ezért meglesz az anyagi sikere is.

Kubán Endre.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— Szabadulás az elefánt hátáról —

Kalandos Palkót ott hagytuk el, hogy a fáról lebukott egy hatalmas elefánt hátára, amely vad iramban vitte az erdőn keresztül. Más körülmények között, egy szelid elefánt hátán ez az utazás kényelmes lett volna, de így Palkót a legnagyobb bizonytalanság gyötörte. Folyton azon törte a fejét, hogy miképpen szabadulhasson az elefánttól. Arra is gondolt, hogy leugrik az elefánttól, azonban hamarosan leterített arról a tervéről, amikor látta, hogy a háta mögött még egész tömege jön az elefántoknak. Bizony, akárhová ugrott volna, azok irgalmatlanul kereszttül tapostak volna rajta.

Hosszu órákon keresztül tartott ez az önkéntelen utazás. Nem is hinné el az ember, hogy az elefántok, ezek a nagy és nehéz állatok, milyen gyorsan robogtak végig az erdőn. Olyan gyorsan haladtak, akárcsak valami vonat. Így aztán nem csuda, hogy pár óra alatt szinte mérföldeket haladtak.

Palkó részére nem maradt más hátra, minthogy felkusszon az elefánt hátáról annak nyakára, ahol az állat füleiben megkapaszkodott. Mert bizony a sebes vágatásban másképpen könnyen lecsuszhatott volna, hiszen az elefántnak nincsen hosszú szőre, amibe bele lehetne kapaszkodni. Minthogy nem talált semmiféle módot, hogy miképpen kerüljön le épségben az elefánt hátáról, a véletlenre bízta magát. Gondolta, hogy a jó Isten, aki a világban való bolyongása közben veszedelmes helyzetekből nem egyszer megszabadította, most sem fogja elhagyni.

Palkó egyszerre csak azt vette észre, hogy az erdő fái ritkulni kezdenek. És amint előre nézett a messzeségben egy ezüst szalagot látott csillogni. A mint közelebb ért ehhez, akkor látta, hogy az tulajdonképpen folyó. Majd nemsokára azt is látta, hogy az elefántcsorda eleje már ott van a folyó szélén. Az óriási állatok azonban nem sokáig haboztak a víz partján, hanem belevetették magukat a habokba és vi-

gan lubickoltak azokban. Egyik-másik még fukfencet is vetett. Vigan fűrődöztek.

Kalandos Palkó most ijedt csak meg még igazán. Gondolta, hogy az ő elefántja is beleugrik a vízbe és hogy ott kellemetlen utasától megszabaduljon, bizonyosan szintén vet majd néhány bukfencet a vízben. Palkó szeretete ugyan a fürdést, de az ilyen lubickolás nem volt inyére. És számára biztos halált jelentett volna. Akkor még mindig biztosabbnak látszott előtte a leugrás. Gondolta, hogy a folyó partján, ahol a fák már nem állanak olyan sűrűn egymás mellett, sőt egész tisztások is vannak, ott az elefántok már nem haladnak olyan szorosan egymás mellett és könnyű lesz a lép-teik elől kitérni.

Eppen készülődött, hogy majd alkalmas pillanatban leugorjon, amikor meglepetve látta, hogy az elefánt hirtelen irányt változtat. Amíg a többiek a folyó felé futottak tovább, a Palkó elefántja jobb irányba fordult, keresztülvergődött a csordán és egyedül ment tovább a folyó mentén, majd ismét az erdő felé futott. Futása most még sebesebb volt, mert nem tartották fel utjában a többi elefántok. Nemsokára újból a sűrű erdőben járt az elefánt. Egyszerre csak azt vette észre Palkó, hogy az elefánt mekiütődött valaminek. Nem tudott tovább haladni előre. Jobbra is és balra is próbált kitérni, de ott sem volt haladás számára. Akkor megfordult, hogy visszafelé menjen. Palkó látta, hogy a nyílás, melyen át az elefánt a sűrűbe futott, gerendákkal van elzárva. A gerendákon túl embereket látott és beszédjükről észrevette, hogy arabok. Az egyik szólt:

— A csapda nagyszerű. Remek elefántot fogtunk!

— De fogtunk egy fiút is, — mondta egy másik, — jó pénzt kapunk érte a rábszolgávosáron.

És elégedetten dörzsölte a kezét.

Női modellekalapok

óriási választékban, meglepő olcsón

Covinka Somborác-nál

Józsefváros, Uri-utca 4.

Olcsó házhelyeket építőanyaggal részletre
Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

Hirdetmény.

Gyári áron való árusítás! Értesitem a mélyen tisztelt temesvári és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáramat mélyen leszállított áron árusítom.

Tisztelettel

Schusztér Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14 (a sárga villamos végállomása). Tel. 11-91

Carlton-szálloda, Budapest

Ezennel van szerencsém igen tisztelt vendégeimnek b. tudomására hozni, hogy az általam alapított Bristol Szálloda R.-T. melynek hosszú éveken át vezérigazgatója voltam, feloszlott és a Bristol-szálló eddigi Dunapart és Petőfi-sétány részén a

„CARLTON“-szállodát

létesítettem, melyben zavartalan, kényelmes lakással és a legjobb ellátással tudok szolgálni. Kérem ezentul szolgálataimat az újonnan átalakított szállodában igénybe venni és szobarendelést, kérdészködést, illetve bármilyen érdeklődést Carlton-szálloda, Budapest IV., Dunapart, Petőfi-tér 6 intézni sziveskedjék. Teljes tisztelettel: Illits Gyula, szállodatulajdonos. (Sürgőnycim: Carltonhotel.)

Csillagok pásztora

Amikor a jó Isten megteremtette a Földet, a Napot, Holdat és Csillagokat, eleintén mind a legszebb rendben ment az égen, később azonban tapasztalta a Teremtő, hogy a csillagok össze-vissza szaladgálnak.

— Ejnye, ti rendetlenek, — fakadt ki az Úr, — nem tudjátok ti, hogy mi a rend? Nem tudtok az ég mezején szép rendjében meglenni? Mit szaladgáltok össze-vissza, mint a libák a réten, vagy mint a rossz gyerekek az utcán?

Azonban a jó Isten korholását a csillagok pár nap múlva elfeledték és megint csak úgy szaladgáltak, ténferegtek az égi utakon minden rend nélkül. Azért aztán az Uristen így szólt:

— Titeket kinevezlek ezennel az égi mezők bárányainak és mert a bárányok mellé pásztor is kell, hát kaptok pásztort is.

Körülnézett Isten az égen, hogy ki legyen a pásztor és meglátva a Szellőt, így szólt:

— Szellő, te elég gyorslábu vagy, jó leszel a csillagok pásztora.

A Szellő még aznap megkezdte a hivatalát. Azonban mindjárt azt tapasztalta, hogy a csillagok nem nagyon félnek tőle és vigan szaladgálnak továbbra is. Azért aztán haragosan közléük fujt. No, persze, ettől aztán a csillagocskák még jobban széjjelszaladtak. Mikor az Uristen kinézett a mennyország ablakán, egyetlen csillagot sem látott az égen. A Szellőt mindjárt fel is mentette állásától és a megijedt csillagokat csak nagynehezen tudta összehívni. Akkor úgy határozta az Isten, hogy a csillagok pásztora a Nap legyen.

— Te vagy a legtekintélyesebb az égen, légy te a csillagok pásztora.

Ugy is lett, de ez sem volt jó. Mert a nap fénye mellett a csillagok annyira elhalványultak, hogy nem is látszottak. A nap így hiába meresztette ki a szemét, nem látta őket. És mentől jobban igyekezett maga köré világitani, a csillagok annál halványabbak lettek és a nap annál kevésbé látta őket.

— Ez sem jó, — szólt az Isten, — más pásztort kell a csillagok részére néznom.

És tekintete a holdra esett.

— Holdvilág, te szelid vagy, nem vagy olyan vad, mint a Szellő és olyan fényes sem vagy, mint a Nap. Rád bízom a csillagok pásztorkodását.

És azóta a hold és a csillagok egyszerre vannak az égen, a csillagok a bárányok és a hold a pásztor.

Azonban még is így akad elég rakoncátlan csillag, amelyik erre-arra kuncsorog az égbolton. Ezeket a hold minden hónapban egyszer összetereli. Van minden hónapban pár olyan nap, amikor a holdat nem látjuk az égen. Ezt az időt az emberek úgy hívják, hogy holdszünet. Ez az idő, mikor a hold elbolyong az ég legtávolabbi vidékeire és összekeresi a mindenfelé eltévedt báránykát, a csillagokat.

MINDEN NŐ

ki bőrének üdeségét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon

Dr. BIRÓ-FÉLE

Havasí gyopár-krémet, szappant, pudert, mosdóvizet.

Torino

FIAT

automobilok és alkatrészek képviselője:

Tichy Testvérek autogarage

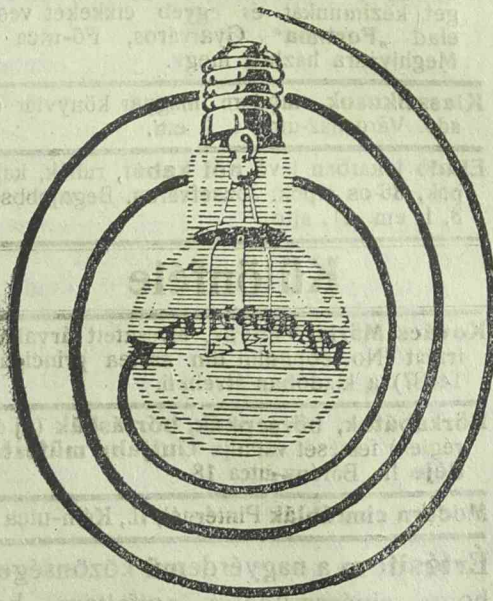
Timișoara I. Str. Eminescu 6.

Telefonszámok:

Garage: 11-26 Lakás: 11-27

Önnek ingyen

van izzólámpája, hogyha ügyel a

védjegyre, mert az árammegtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Ovakodjék tehát az ismeretlen márkáktól! A „Tungsram“ védjegy garanciája a minőségnek. Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabálmak által védett világítófémszál.

Állást keresek
matomban, mint felügyelő vagy mázsamester. Nagyobb vállalatnál felügyelői, esetleg
fűszerüzletben
raktárnoki állást válllok. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

Árverés!

Timisoara, a IV., (Uri-utca) Str. Bratianu 4/a számú házban levő Vénus kalapüzletben, 1926 augusztus 10-én délelőtti 9 órakor különféle férfi és női kalapok, varrógép, üzletberendezés és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek birói árverésen fognak eladatni.

Gyors- és gépirási
tanfolyam **Bohn Mariska**
Gyárvaros, Uri-utca 11 sz.

Képkerepezés gyári áron
Képkerepszaküzlet.
TELEFON 16-86
Gyári lerakat:
Belv. Löffler A. ház (kisposta mellett)

Én nyugodtan alszom
Pontosan ébrednek, mert órám javította Gács óras,
Temesvár-Erzsébetv. Király u. 26

Kerékpárok és alkatrészek

- mélyen leszállított árban.
Göricke, Mars, Opel, Victoria, Nauman, Puch
- Férfi erős turagép 5200.-
 - Stayer versenygép 5400.-
 - Külső gummi, prima 300.-
 - Belső " 110.-
 - Kormány 230.-
 - Szabadonfutó koszu 120.-
 - Első tengely 18.-
 - Hátsó " 20.-
 - Csapágy " 130.-
 - Sárvédő 65.-
 - Csomagtartó 60.-
 - Pedal gummival 140.-
 - Kézi csengő 20.-
 - Kerékfutó csengő 90.-
 - Lánc 140.-
 - Nyereg 270.-
 - Lábpumpa 120.-
 - Nadrágszorító 10.-
 - Pumpatartó nikelezve 18.-
 - Francia kulcs 35.-
 - Szerszámtáska 110.-
 - Olajozó 8.-
 - Abrons 130.-
 - Első agy 115.-
 - Belső szorítás 18.-
 - Első fék kompl. 90.-

és az itt fel nem sorolt alkatrészek eredeti gyári áron. Javítások jótállás mellett.
KATZKY
Timisoara, Str. Mercy 10.

MOZI
Belvárosi mozi: augusztus 9 (hétfő) és 10 (kedd)
Gyárvarosi mozi: augusztus 12 (csütörtök) és 13 (péntek)
Mehalai mozi: augusztus 15 (vasárnap)

Premiéreloadás Erdély és Bánát részére.
Eredeti zene! Eredeti zene!

Az erdész leánya

8 nagy felvonásban.
Amennyire ismert és szimpatikus az operett cselekménye és zenéje, annyira szimpatikusak és közkedveltek a film művészei is: **HARRY LIEDTKE** és **LYA MARA**. A bécsi és berlini premier alkalmával a színen megjelenő előadó művészeket a közönség óriási lelkesedéssel és herceget megillető tisztelettel fogadta. Ezen film német felirással is van ellátva!
Monopol Matadorfilm Brasov.
Este felemelt helyárak: 50, 40, 25, 20 lei.

Moso Delain **L 36** Prima sífón **L 39**

!Siessenek!

mert még csak rövid ideig tart a nagy kiárusítása az összes saison cikkeknek az

„Au Printemps“

ezelőtt (MISSIR) divatnagyrúházában
TIMIȘOARA, Str. V. Alexandri (Hunyadi-utca) 3

Crépe de chine **L 590** Angol szövetek **L 249**

Árverési hirdetmény.
Alulirott Notar public közhírré teszi, hogy 103.308 számú vagonban Faget-ról érkezett 15.000 kgr. mész Lustig és Lebovits timisoarai cég raktárában IV., Str. Boulevard Carol 78, 1926. évi augusztus hó 11-én, d. u. 4 órakor, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett el fog adatni.
Árverezni szándékozők tartoznak bánatpénzzel a 13.635 leit kitevő kiáltási árnak 10%-át vagyis 1363 leit az árverés megkezdése előtt a közjegyző kezéhez készpénzben letenni és azt, amennyiben az árverésen vevőnek bizonyulnának, a vételár hátralékos összegével az árverés befejezése után azonnal kiegészíteni.
Az árverés tárgyát képező mésznek sem meonyiségéért, sem minőségéért szavatosságot senki sem vállal és tartozik az árverési vevő az általa megvásárolt mész a helyszínéről, az árverést követőleg 24 óra alatt elszállítani.
A vételi illeték és a forgalmi adó a vevőt terheli.
Timisoara, 1926. évi augusztus hó 4-én.
Dr. Titu Malaiu
notar public.

Ingyen hirdethet
egy hónapon keresztül minden héten egyszer a Déli Hirlapban, ha három hónapra előfizet 160 leiért. Tehát 160 leiért kap minden nap házhöz szállítva egy eleven, friss lapot és azonkívül négy apróhirdetést, aminek ára egyedül 120 lei. Az újságért tehát havonként 20 leit fizet.
Egy évig
kapja a lapot házhöz szállítva, vagy vidéken postával, ha 600 leit fizet. Ebben az esetben egy hónapig hetenként egy keretes hirdetést tehet közzé a Déli Hirlapban, aminek ellenértéke egyedül 700 lei ugy, hogy előfizetése ellenében nemcsak ingyen kapja a lapot, hanem ráadásul még száz lei ellenértéket hirdetésben.
Ne mulassza el a kedvező alkalmat, amelyet csak a hó végéig jelentkező előfizetőinknek nyújtunk.

Apró hirdetések
Egy sor ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Állást keres
Szerény igényekkel bármilyen állást keres azonnalra idősebb nyugdíjas tisztviselő. Cim: Szilágyi József, Erzsébetváros, Tirol-utca 64.
Gyermekpolónő egy kis gyermek mellé állást keres. Vidékre is elmegyek. Megkezeséseket „Gyermekszertető” jellegre a kiadóba kérek.

Alkalmazás
Német nevelőnőt keresek 3-5 éves gyermekem mellé, zongorázni tudók előnyben. Fényképes ajánlatokat „Vidék” jellegre a kiadóba kérek.
Jól főzni tudó mindenest keresek fiatal párhoz a Belvárosban. Cim a kiadóban.
Éves bizonyítványokkal jóra való mindenest szakácsnőt keresek, ki egy kis lány segítségével a házi teendőket is elvégzi. Cim megduható a kiadóban.

Jóval polgári családból származó 15-16 éves gyerekleányt keresek, ki a szobalányi teendőket is végzi. Jelentkezni lehet: Hitelbank-palota, I. em. ajtó 3. D. u. 2-4-ig.
Németül beszélő gyerekleányt keresek két kis gyermekemhez. Jelentkezni reggel 8-10-ig. Cim a kiadóban.
Megbízható szobalány, éves bizonyítványokkal azonnalra vagy aug. 15-ére kerestetik. Baruch úvegudvar.

Fogtechnikus tanonc négy középiskolával felvétetik. Dr. Packi III., Hunyadi-ut 22.
Lakás
Fiatal házaspár, lehetőleg a Belvárosban butorozott szobát keres. Cimeket „Tiszta lakó” jellegre a kiadóba kérek.
Csinosan butorozott különbejárta szobát, lehetőleg fürdőszoba használatlalt aug. 15-re, esetleg azonnalra keresek. „Magas bér” jellegre kérek cimeket a kiadóba.
Egyedülálló fiatal nő, lakást teljes ellátással keres uri családnál. Lehetőleg villanyos megálló közelében. Cimeket „Uri nő” jellegre a kiadóba kérek.

Adás-vétel
Motorok:
gyárilag javított, kifogástalan karban azonnal szállíthatók, 80 HP. Benz-gyártmányú szivógázmotor, 55 HP. Koch-gyártmányú szivógázmotor, 50 HP. Langen és Wolff-gyártmányú szivógázmotor, 30 HP. Skoda-gyártmányú szivógázmotor, 30 Corona-gyártmányú, kétütemű nyersolaj motor, 16 HP. Grossley-gyártmányú benzínmotor.
Gőzgépek:
70 HP. compand condensatoros Podvinetz és Heissler-gyártmányú félstabil, 40 HP. MÁV-gyártmányú magasnyomású félstabil, 35 HP. Wolff-gyártmányú comcaud félstabil.
Malomgépek:
2 drb. Ganz hengerek, dupla hengerekkel, 600x290 mérettel, 2 drb. nagy teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1 drb. sikszita, 2 drb. Radialszita, 1 drb. tarár, 1 drb. Rebdtafel, 1 drb. egyjáratu 36" malom, 1 drb. kétjáratu 36" malom. Érdeklődőknek készséggel szolgál arajánlattal FRIEDRICH TESTVÉREK gépgyára Timisoara.

Zongora, koncert, kifogástalan állapotban eladó. Józsefváros, Ormós-utca 4.
Kanca, magasverű, három hónapos csikóval eladó. Józsefváros, Ormós-utca 4.
Régiséget, arany, ezüst tárgyakat, szőnyeg, kézimunkát és egyéb cikkeket vesz, elad „Fortuna” Gyárvaros, P6-utca 6. Meghívásra házhöz megy.
Klasszikusok, modern magyar könyvtár eladó. Városház-utca 4, I. em.

Eladó jókarban levő női kabát, ruhák, kalapok, 36-os cipők. Józsefváros, Begajobbsor 3, I. em. 11. ajtó.
Különféle
Kovács Mária Végvár, elvesztett árvaházi iratát (No. copitului din cartea principala 14987) a kiadóban átveheti.
Börkabátok, borsapkák, bőrtáskák (új és régiek) festését vállalja Gutjahr műfestője II., Bárány-utca 18.
Modern címtáblák Pintérnél, II., Kém-utca 5.
Értésitem a nagyérdemű közönséget, hogy cipésműhelyt nyitottam, hol mérték és divatlap után legfinomabb cipők jutányos áron készülnek. Javítások a legrövidebb időn belül készülnek. Wuchner János Szent György-tér 4.